

*Dům dětí a mládeže v Třešti ve spolupráci se Spolkem Kamarád
a za podpory základní školy vydává časopis*

LISTOPAD 2024

KAMARÁD

*Měsíčník zábavy, rad, poučení,
informací, soutěží a mnoha
dalších zajímavostí*

Kontakt: telefonní číslo 567 224 986
734 224 694
e-mail: ddm2@zs-trest.cz
webové stránky: www.ddm-trest.cz

Ahoj kamarádi,

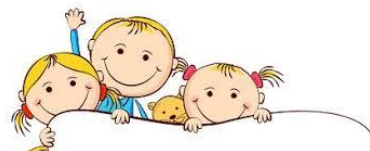
rádi bychom vás pozvali na akci, kterou jsme pro vás připravili společně se Spolkem KAMARÁD na začátek prosince.

V sobotu 7. prosince organizujeme pro malé a velké „ČERTOVSKÝ REJ“. Na „ČERTOVSKÉ PEKLO“ se můžete přijít podívat do **KULTURNÍHO DOMU v Třešti, od 15.00 – 17.00 hodin**. Těšit se můžete na zajímavé soutěže, čertovskou hudbu a pekelný tanec. A pokud máte doma masku čertíka nebo čertice, neváhejte a sem s ní!!! Čekají na vás i čertovské dárečky 😊. Bližší informace a program na měsíc listopad jsou k nahlédnutí na webových stránkách DDM, <https://ddm-trest.cz>, na plakátech a ve vývěsných skříňkách v základní škole.

AKCE A SOUTĚŽE DDM

LISTOPAD 2024

Datum	Akce
Pá 01. 11. 2024 	<u>TŘEŠŤSKÉ STRAŠENÍ S HALLOWEENSKOU DÍLNIČKOU ve ZTŘEŠTĚNÉ KERAMICE</u> - od 14.00 – 15.30 hodin Halloweenská dílnička - při vstupu do dílny vybíráme 80,- Kč na keramiku <i>* keramická dílna ZTŘEŠTĚNÁ KERAMIKA</i> - od 16.00 – 17.15 hodin animovaný film pro děti - od 17.30 hodin následuje putování večerními uličkami Třeště + odměna dětem <i>* v případě nepřízně počasí se putování uličkami Třeště RUŠÍ!!!</i>
 Pá 08. 11. 2024	<u>TEMATICKÁ A KOMUNITNÍ SETKÁVÁNÍ V SVČ VĚDOMÁ JÓGA VI. s Markétou – „PODZIMNÍ ZTIŠENÍ“</u> - od 17.00 – 19.00 hodin v sále pohybové výchovy DDM - prezenční listina v kanceláři DDM <i>* sál pohybové výchovy DDM</i>
St 13. 11. 2024 	<u>TEMATICKÁ A KOMUNITNÍ SETKÁVÁNÍ V SVČ Dílnička „ARTEFILETIKY II.“ s Ivanou „Erb pro naši rodinu“</u> - akce pro rodiče s dětmi - od 14.15 hodin v klubovně 1 - prezenční listina v kanceláři DDM <i>* Klubovna 1, DDM</i>
So 23. 11. 2024 	<u>PŘEDADVENTNÍ SVĚTELKOVÁNÍ</u> - kreativní dílničky pro děti s vánoční tematikou - od 10.00 – 16.00 hodin <i>* přísálí kulturního domu v Třešti</i>
St 27.11.2024 	<u>ADVENTNÍ DÍLNIČKA s Romanou</u> - od 15.00 hodin v klubovně DDM, Barvířská 30 - prezenční listina v kanceláři DDM <i>* klubovna 1, DDM Barvířská 30</i>
do pátku 29. 11. 2024	Výtvarná soutěž na téma „VÁNOCE“ - pro všechny kamarády, kteří chtějí pustit uzdu fantazii a svými výkresy přispět k vánoční výzdobě našeho domečku. <i>Žáci i jednotlivé kolektivy mohou odevzdat své kreativní práce do pátku 29. 11. 2024.</i> <i>* kancelář DDM</i>

HODNOTÍME:

ZAJÍMAVOSTI VE SBĚRU KAŠTANŮ A ŽALUDŮ

I v letošním roce probíhá na našem domečku soutěž ve sběru kaštanů a žaludů. Nasbírané přírodniny si od nás pravidelně odváží pan R. Navrátil, člen Mysliveckého spolku STRÁŇ Hodice, pro které každoročně sběr organizujeme.

A jak se nám letos zadařilo? Výsledky budou vyhlášeny po **15. listopadu**, termínu, do kdy ještě můžete nasbírané přírodniny přinést k nám na domeček. Poté se všichni sejdeme v jídelně ZŠ Barvířská a vyhodnotíme nejlepší sběrače. Osobně přijde všem poděkovat i pan Roman Navrátil 😊.

NEZAPOMEŇTE, že kaštany je nutné skladovat venku a neustále s nimi hýbat, aby nezplesnivěly a pokud si je necháte doma v krabici, mohou vám nejen zplesnivět, ale v teplém prostředí seschnou a ztvrdnou. A to není pro zvířátka moc dobré! Někteří z vás poté odnesou kaštany do lesa v domnění, že je lesní zvířata sežerou, ale opak je pravdou. Seschlé – tvrdé a jisto-jistě plesnivé kaštany lesní zvířátka NEJEDÍ 😞.

No jedli byste je vy? Asi ne!

Jména účastníků a vítězů, kteří přinesli nejvíce kaštanů a žaludů zveřejníme i v našem prosincovém čísle časopisu Kamarád. Zde bude k nahlédnutí i výsledná listina všech zúčastněných sběračů.

Na výherce čeká zajímavá odměna 😊 😊 😊.

Za nasbírané kaštany děkujeme nejen my z domečku, ale i Myslivecký spolek Stráň Hodice, se kterým již 7 rokem velice rádi spolupracujeme 😊 😊 😊!!!

První akcí tohoto měsíce bylo „**SETKÁNÍ S TŘEŠŤSKÝMI LOUTKAŘI**“ v Kulturním domě v Třešti. Na dnešním setkání jsme měli možnost shlédnout 2 dějství připravované mikulášské loutkové pohádky, nahlédnout do zákulisí loutkařů a prohlédnout si samotné loutky a práci s nimi. Nechybělo ani maňáskové divadlo, kde si zejména naši nejmladší mohli

prohlédnout jednotlivé maňásky k připravované pohádce „O Sněhurce“ a vyzkoušet si, jak se s maňáskem pracuje. Na závěr si přítomní společně zazpívali písničku „Hej hou, hej hou, trpaslíci jdou“. Dnešní odpoledne bylo setkáním se spoustou skvělých lidiček, kteří svůj volný čas věnují především divadelním aktivitám.

Soutěžní odpoledne pro naše nejmladší prvňáčky **ve společenské hře PEXESO** jsme připravili **na středu 9. října**. Ve spolupráci se školní družinou se této akce zúčastnilo 34 dětí. Děti byly rozděleny do skupin po 3 až 4 a v těchto skupinkách hledaly stejné obrázkové dvojice. Vítěz z každé skupinky postoupil do finále, které se konalo v klubovně 1, pod vedením p. Moniky Pivoňkové, která u nás na domečku vede zájmový kroužek DESKOVÝCH HER. Souboj byl velmi napínavý 😊.

A komu se podařilo najít nejvíce stejných kartiček?

1. místo Vojtěch VENKRBEC, 1.A
2. místo Anna MAUREROVÁ, 1.C
3. místo Nikol MEZEROVÁ, 1.A

Všem účastníkům děkujeme a vítězům blahopřejeme. Zároveň děkujeme i paní vychovatelce J. Hronové a L. Maryškové za spolupráci a pomoc při této soutěži.

Na sobotu 12. října jsme ve spolupráci se Spolkem KAMARÁD zorganizovali již tradiční **DRAKIÁDU**. Počasí nám přálo, a tak jsme se na nedalekém kopci nad Bačkorou sešli s účastníky, kteří přišli vyzkoušet své létající kamarády. A věřte, sešlo se téměř 120 lidiček se svými barevnými „krasavci“. 40 draků postupně vzlétlo a my jsme měli nelehký úkol - vybrat nejlépe létající draky. Nakonec se nám to povedlo a majitelé či majitelky získali nejen sladkou odměnu, ale i **poukaz na 100,- Kč do hračkářství k paní Richtrové v Třešti** 😊 😊 😊.

A komu dnes létal drak nejlépe?

Tea a Mia JIRKŮ
Natálie LIŠKÁŘOVÁ
Dorota HAMTÁKOVÁ

Poukaz na 50,- Kč a sladkou odměnu získal ještě jeden drak, jehož majitelkou byla: Sára Příbylová 😊.

Na závěr této akce jsme si všichni společně poseděli u ohýnku a opekli špekáček, který dostal každý účastník létajícího draka zdarma.

Poděkování patří především Spolku KAMARÁD, který byl sponzorem této podzimní akce 😊.

Tématem dalšího setkání byla **PODZIMNÍ KREATIVNÍ DÍLNIČKA** s paní Romanou, která se uskutečnila **ve středu 16. října**. Společně jsme si vytvořili podzimní závěsný věnec. Přítomní si mohli vybrat jak z přírodního materiálu (mech, kaštiny, žaludy, sušené květiny, jeřabiny...) tak umělou dekoraci (barevné listy a plodiny). Paní Romana nám ukázala, jak v případě zdobení věnce postupovat a jaký materiál použít, aby byl věneček estetický. Postupně procházela mezi jednotlivými účastnicemi a svými cennými radami se snažila být nápomocná. A jaký byl výsledek? Fantastický 😊😊😊. Hotové věnce byly nádherné, plné výtvarné tvořivosti, fantazie a prostorové představivosti.

Snad nejoblíbenější akcí mezi dětmi bývá návštěva **ZÁBAVNÍHO PARKU ROBINSON** v JIHLAVĚ. V rámci FIT programu jsme uskutečnili tuto akci **ve středu 23. října**. Akce se zúčastnilo 55 dětí základní školy. Společně jsme strávili 2 hodiny na skluzavkách, trampolínách, autíčkách a ostatních atrakcích, které ROBINSON dětem nabízí. Dnešní středeční odpoledne jsme si užili a příjemně unaveni jsme se vraceli do svých domovů.

Měsíční výtvarné soutěže „BAREVNÝ PODZIM“ se v tomto měsíci zúčastnilo **7 kolektivů**. Zároveň se nám na domečku sešlo **115** nádherných prací. Nejhezčí z nich ozdobí prostory DDM.

A jaké kolektivy se zúčastnily naší výtvarné soutěže?

- třída 1.A - p. uč. V. Růžičková, třída 3.B - p. uč. M. Šalandová, třída 1.B - p. uč. D. Doležalová, třída 5.C - p. uč. R. Gregorová, školní družina I. - p. vychovatelka J. Hronová, školní družina II. - p. vychovatelka L. Maryšková a zájmový kroužek Vv - p. uč. M. Hamerníková.

Za krásné práce všem kolektivům moc děkujeme!!!

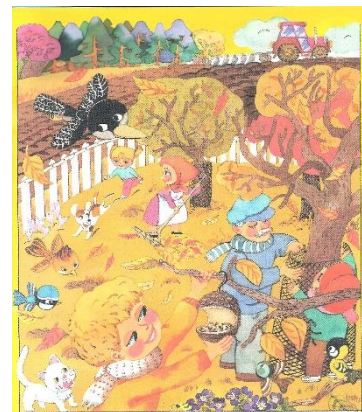
STAROČESKÝ ROK

aneb KDYSI A DNES

LISTOPAD - PROČ SE TAK MĚSÍC JMENUJE:

Uplakanému měsíci plnému mlhy, mrholení a celodenní šedi dalo jméno padající listí. Pravda, někdy ho už na stromech moc nezbyvá. Lidé říkají, že nastal dušičkový čas.

Rybáři provádějí výlov rybníků. 25. listopadu má svátek Kateřina. V ten den se konaly poslední taneční zábavy před ADVENTEM. Říkalo se, že svatá Kateřina prádlo máchá a snad proto v listopadu tak často prší.

NA STAROČESKÉ CHALUPĚ

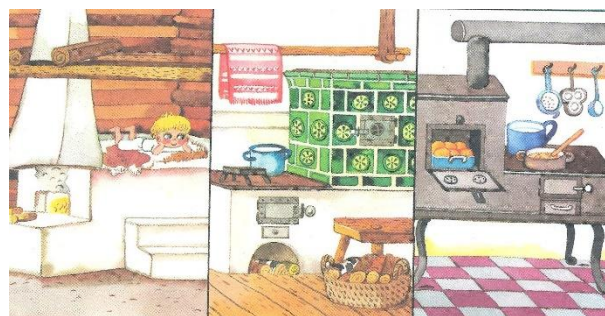
JAK SE TOPILO

Oheň dával člověku tolik potřebné světlo, teplo a mohl si na něm také něco připravit k jídlu. Celé věky člověk využíval pouze otevřený oheň. Ohniště bylo umístěno uprostřed místnosti, pak při stěnách a v rohu. Kouř stoupal celým prostorem ve střeše a malými otvory v horní části stěn přímo ven. Tam, kde byly stropy, dělaly se otvory ve stropě, kudy unikal pod střechu.

Dýmníky byly předchůdci komínů. Byly vyráběny z proutí nebo prken omazaných hlínou. Zavěšovaly se nad stropní trám. Kouř unikal na půdu. Tyto dýmníky se postupně prodlužovaly, nakonec sahaly až nad střechu a dým šel přímo ven. Dokonalejší byl samozřejmě komín.

Již od středověku se uvnitř domu, v rohu místnosti vedle dveří, budovaly **PECE**. Stavěly se z hlíny či z kamene. Na peci se spalo. Byla vyšší než 1 metr. Od 18. století se pec spojovala s **KAMNY**. Bohatší venkovské domácnosti si později pořizovaly **KACHLOVÁ KAMNA**. Ta postupně vytlačila pec.

Koncem poloviny 19. století se na venkov dostaly **SPORÁKY** s uzavřeným ohněm a plotnou na vaření. Podle možností byly buď cihlové, kachlové nebo i smaltované. Místo podezdívky se objevily kovové rámy.

Z MALOVANÉ TRUHLY - KYJOVSKÝ KROJ

ŽENSKÝ KROJ

- má košilku „rukávce“ s baňatými rukávy bez výšivky, kanýr u manžety „tracle“ jinak „kadrle“ zdobí černá výšivka a černá krajka. Černě vyšitý je i stojatý límeček. Hedvábný živůtek je jasně červený - „kordulka“, vyzdobený prýmký a výšivkami. Červená vlněná sukně s bílými růžičkami - „fěrtoch“ - sahá ke kolenům. Pod jejím okrajem je vidět bílá krajka spodničky. Tmavě modrá zástěra - „fěrtůšek“ - má pestrou ornamentální výšivku. Černý nebo fialový šátek lemuje červená „bordura“ s květinovým vzorem (široký pestrý lem). Kroj doplňují černé punčochy a černé holínky - „čižmy“ - nebo černé polobotky.

MUŽSKÝ KROJ

- má bílou košili s širokými rukávy dole otevřenými. Široká, převážně černá výšivka zdobí jejich okraje, stejně tak stojatý límeček s vázačkou a výstřih na prsou. Jasně červená vestička „brunclek“, „kordula“, je krátká, zdobená prýmký a výšivkou, sepnutá jen nahoře. Soukenné přiléhavé kalhoty - „nohavice“ - jsou tmavě modré, černě šňurované (vzor je vytvořen z našívaných šňůrek). K mužskému kroji patří holínky - „čižmy“ a malý klobouk - „širůch“ s „voničkou“ - kytičkou z umělých nebo živých květů. Svobodní muži a chlapci k ní přidávají „kosárek“ - kohoutí péra.

JAK TO BEJVÁVALO A JAK TO JE

CD, MAGNETOFON, GRAMOFON

Míša si pouští CD pohádku. Dělá to velmi opatrně. Ví, že se disku nesmí dotýkat jinak než za okraj a v jeho středu a že musí dát CD obrázkem nahoru. Když pohádka skončila, pustil si ještě z magnetofonové kazety několik písniček, podle kterých si prozpěvoval a poskakoval. Pak povídá: „Babi, říkala jsi, že když jsi byla malá, nebyly ani televizory ani videa. Byly tedy alespoň walkmany a přehrávače „cédéček“ a magnetofonových kazet?“

„Walkmany nebyly, přehrávače CD, DVD či jak se to teď všechno jmenuje, také ne. Magnetofony byly, i když úplně jiné, než jsou teď. Páska byla navinutá na kotouči, na cívce. A když se začalo přehrávat, převíjela se z jedné cívky na druhou. Vkládání kazet do magnetofonů je proti tomu velmi snadné.

Někdy jsme si my děti pouštěly gramofonové desky. Doma jsme měli nový gramofon elektrický. Ale měli jsme ještě i starý gramofon, který se musel natahovat ručně. Otáčelo se kličkou. A na tom starém gramofonu byla nasazená taková trouba, ze které se šířily zvuky. Nový, elektrický gramofon - byl propojený s rozhlasovým přijímačem a pohádku nebo hudbu pak bylo slyšet z rádia.

Na podložku gramofonového přístroje se položila gramofonová deska. Opatrně, protože se snadno poškodila, poškrábala nebo i rozbila. Na okraj desky se velmi opatrně musela nasadit přenoska, do které se připevňovala zvláštní jehla, která v drážkách - co byly na desce - jezdila.

CO, PROČ, JAK, KDE, KDY, KDO

CO JE TO ČÁROVÝ KÓD?

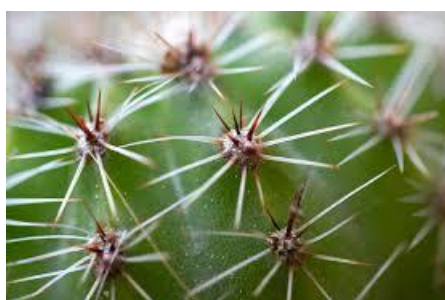
V supermarketu nám v pokladně každou věc, kterou jsme koupili, elektronicky „přečtou“ tak, že pokladní přejede přes obrazec černých a bílých čar na obalu speciálním čtecím zařízením. Tento obrazec se nazývá **ČÁROVÝ KÓD** a obsahuje údaje, které jsou automaticky posílány do hlavního počítače, a tak se každé prodané zboží zaznamenává. Čárový kód je vodorovný nebo svislý. Kód začíná číslicí, která označuje zemi původu, pak následuje číslo společnosti, která zboží vyrobila a kontrolní číslo potvrzuje, že byl kód přečten správně.

PROČ MAJÍ NĚKTERÉ ROSTLINY TRNY?

Trny pomáhají chránit rostliny před hladovými zvířaty. Také mohou bránit hmyzu, aby se do rostliny zavrtil. Pasoucí se krávy zkonzumují trávu, ale vyhnou se bodlákům, protože mají mnoho trnů.

Někdy jsou semena opatřena háčky, kterými se přichytí na srst zvířete a ta je roznáší po okolí. Když je zvíře přeneseno na nové místo a otře se, spadnou na zem a mohou začít růst.

JAK SE K MĚŘENÍ POUŽÍVALO LIDSKÉ TĚLO?

Kdysi dávno lidé užívali k měření tělesné míry. Nejmenší jednotkou míry byl prst či palec. Loket (vzdálenost od konečku prstů k lokti) se rovnala 30 prstům (v moderních jednotkách to je asi 50 cm).

Šířka dlaně, která se obvykle brala jako 4 palce (10 cm), se stále ještě někde používá k měření výšky koní.

Od palce k nataženému malíčku byla píd'. **YARD** byla délka mužské paže od nosu ke koncům prstů.

KDE BYCHOM MOHLI MÍT NAROZENINY 2X DENNĚ?

Na planetě **MERKUR**. Je tak blízko Slunce, že to zpomalilo jeho otáčení. Kolem své osy se **MERKUR** otočí tak pomalu, že jeden úplný den (od východu Slunce k dalšímu) trvá 176 pozemských dnů. Jsou to dva merkurské roky (oběhy kolem Slunce). Každý z nich trvá 88 pozemských dnů. Na **MERKURU** bychom mohli slavit narozeniny 2x denně.

KDY BYL POPRVÉ ZAZNAMENÁN NĚJAKÝ ZVUK?

První zvukový záznam provedl americký vynálezce **Thomas Alva EDISON** v roce 1877 na zařízení, které nazval **FONOGRAF**. Zvuky zachycovala kmitající membrána a podle jejich kmitů vyrývala jehla spirálovou drážku na váleček pokrytý staniolem. Když potom drážkami procházela druhá jehla, rozkmitala jinou membránu, která vydávala původní zvuky zesílené plechovou troubou.

KDO BYLI RYTÍŘI?

Byli to nejen zdatní válečníci, ale také šlechtici a dvořané. Než se mohl syn ze šlechtického rodu stát rytířem, musel se celé roky cvičit v zacházení se zbraněmi. Nejprve sloužil jako páže na hradě nějakého pána. Pážata mu pomáhala, učila se jezdit na koni, lovit a bojovat. Pak chlapci dělali zbrojnoše - pečovali rytířům o zbraně a ti je za to učili bojovat kopím a šermovat mečem.

Když mladý zbrojnoš dovršil 21 let, byl pasován na rytíře. Rytíři nosili brnění spletené ze stovek kovových kroužků a plátů plechu. Chránilo je před zraněním. Brnění nosili i jejich koně.

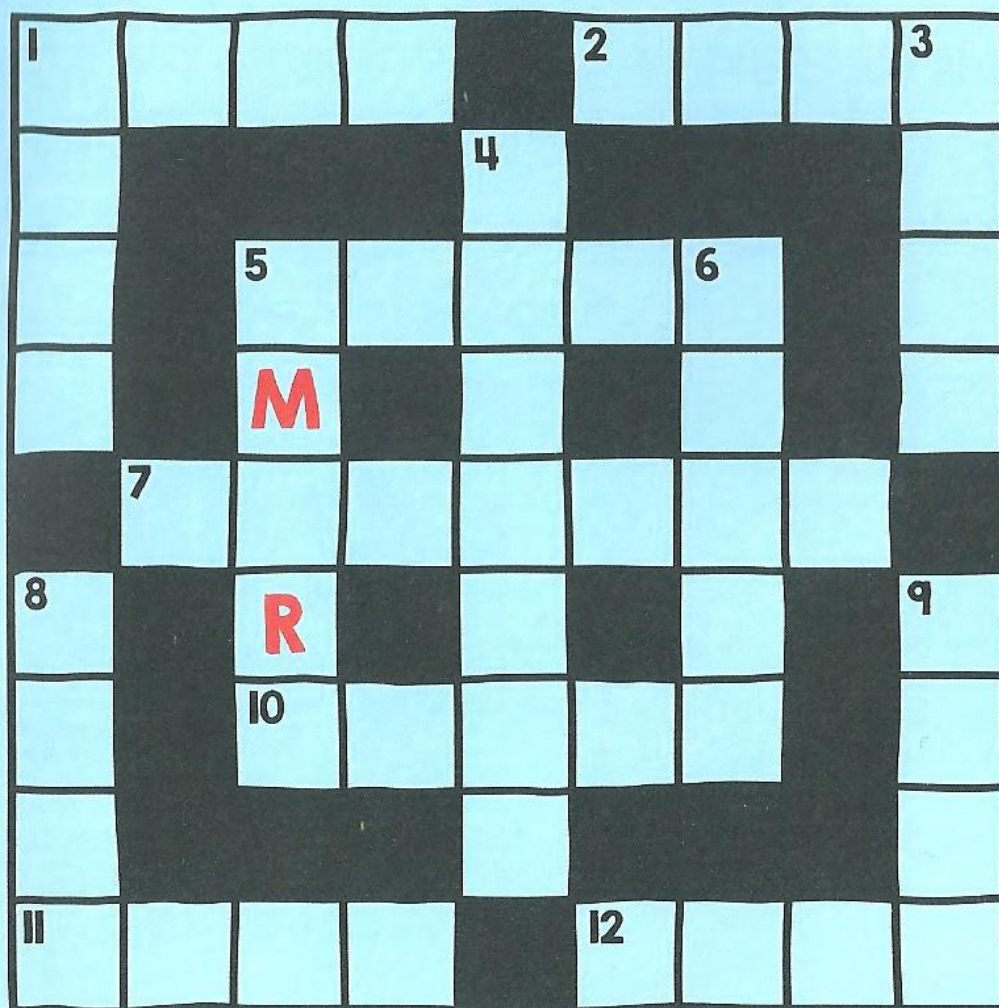
Sudoku

V tomto sudoku je devět částí, kde každá obsahuje 9 čtverců. Dopln prázdná políčka do každé části tak, aby byly v každé části, v řádku i sloupečku všechna čísla od 1 do 9.

		5	1			2		
7			9			5	8	
	1	9			4		3	7
5			7			4	6	2
		2				7		
1	7	6			8			9
3	2		8			1	4	
	6	1			5			3
		4			2	9		

Kouzelná luštěnka

vodorovně

- I. Které domácí zvíře dělá „meééé“?
2. Který noční pták dělá „huhúú“?
5. Zvíře s pruhovaným ocasem, které žije na Madagaskaru.
7. Jak se jmenuje jedna z největších ryb na Zemi?
10. Horký sladký hnědý nápoj, který se dává ke snídani.
- II. Doplň: máma a ...?
12. Napiš název ročního období, během kterého jsou prázdniny.

dolů

1. Co zahrabávají pejsci na zahradě?
3. Kterým dopravním prostředkem jezdíme skoro každý den?
4. název jednoho ze světových kontinentů (nápověda: je Severní a Jižní)
6. Napiš slovo RYBKA v 5. pádu jednotného čísla.
8. Co spojuje dva břehy přes řeku?
9. Jak se říká 1. ročnímu období?